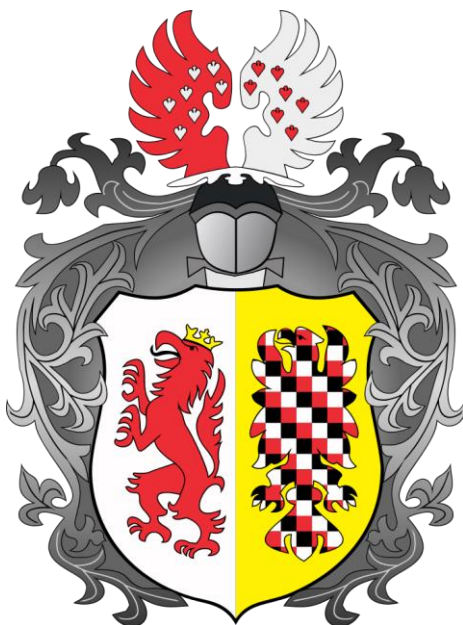

Raport z realizacji

**„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski
na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019”**

za okres 2013-2014

Białystok, 2015 r.

Wykonawca: mgr inż. Barbara Waclaw
Instytut Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o.
ul. Elewatorska 17 lok. 1, 15-620 Białystok
Telefon / fax: 85 744 54 98
e-mail: srodowisko@izr.pl
www.izr.pl

Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
1.1.	Podstawa prawna Raportu z realizacji “Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019”	4
1.2.	Cel sporządzania Raportu	4
1.3.	Zakres Raportu	4
1.4.	Sposób zbierania informacji oraz ich źródła	5
2.	Ustalenia Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019	5
3.	Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji “Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019	14
3.1.	Zadania własne samorządu gminy i miasta	14
3.2.	Pozostałe inwestycje służące ochronie środowiska podjęte na terenie gminy i miasta w latach 2013-2014	18
4.	Osiągnięte wskaźniki realizacji Programu	23
5.	Wydatki poniesione na działania związane z ochroną środowiska na terenie Gminy i miasta Lwówek Śląski w okresie 2013-2014	25
6.	Aktualizacja stanu środowiska w gminie Lwówek Śląski oraz zmiany jakie zaszły w okresie 2013-2014	26
6.1.	Powietrze atmosferyczne	26
6.2.	Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa	28
6.3.	Gospodarka odpadami	31
6.4.	Środowisko przyrodnicze	34
6.5.	Ochrona powierzchni ziemi i gleb	35
6.6.	Gospodarka zasobami geologicznymi wraz ze skutkami ich wydobywania	38
6.7.	Ochrona przed hałasem	40
6.8.	Edukacja ekologiczna	44
7.	Krótkie podsumowanie i wnioski	44

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna Raportu z realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 (dalej *Program*) została uchwalona przez Radę Miejską w dniu 29 listopada 2012 r. (uchwała Nr XXVI/258/12). *Program* jest podstawą działań Rady Miejskiej w zakresie polityki ekologicznej. Dokument opracowano zgodnie z art. 17 ust. 1 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, ze zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzenia, co 2 lata raportu z wykonania programu ochrony środowiska, a następnie przedstawienia opracowanego raportu Radzie Miejskiej, a dalej przekazania do organu wykonawczego powiatu.

1.2. Cel sporządzenia Raportu

Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem władz państwowych i społeczeństwa. Władze administracyjne powinny zapewnić, poprzez politykę zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwo ekologiczne i dostęp do nieuszczerplonych zasobów współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. *Prawo ochrony środowiska* stanowi, że działania z zakresu ochrony środowiska w regionie muszą być podejmowane m.in. na podstawie aktualnego programu ochrony środowiska.

Raport z realizacji „Aktualizacji Programu Ochrony Środowisk dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019” za okres 2013-2014 (dalej *Raport*) został sporządzony w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska. *Raport* określa stopień realizacji obowiązującej *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019*. *Raport* jest narzędziem monitoringu umożliwiającym ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacji zadań i uzyskanych efektów ekologicznych.

1.3. Zakres Raportu

Raport z realizacji „Aktualizacji Programu Ochrony Środowisk dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019” obejmuje okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r.

W opracowaniu ujęto stan realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidzianych w *Programie* na lata 2013-2014. Wśród monitorowanych działań wymienić należy zadania z zakresu:

- ✓ ochrony przyrody i krajobrazu,
- ✓ ochrony lasów,
- ✓ ochrony gleb i powierzchni ziemi,
- ✓ gospodarki zasobami kopalin,
- ✓ ochrony jakości i zasobów wód,
- ✓ ochrony jakości powietrza atmosferycznego,
- ✓ ochrony przed hałasem,
- ✓ promieniowania elektromagnetycznego i radiacyjnego,
- ✓ edukacji ekologicznej.

Określono, także aktualny stan środowiska w Gminie Lwówek Śląski i zmiany, jakie zaszły w okresie sprawozdawczym w odniesieniu do poszczególnych komponentów.

W Raporcie dokonano oceny stanu realizacji zadań własnych gminy, służących ochronie środowiska, ujętych w *Programie*. Ocenie poddano również sposób finansowania zrealizowanych zadań. Ponadto podjęto próbę wyjaśnienia przyczyn niekompletnej realizacji działań przewidzianych w *Programie*. Przy ocenie realizacji zadań uwzględnione zostały wytyczne dotyczące procesu monitorowania projektowanych przedsięwzięć, a szczególnie wskaźniki monitoringu ujęte w *Programie*.

1.4. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła

Na potrzeby opracowania Raportu wykorzystano informacje pochodzące z różnych źródeł, tj.:

- Gminy i Miasta Lwówek Śląski (sprawozdania z realizacji budżetu),
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- i innych.

W związku z powyższym przygotowując Raport niejednokrotnie korzystano z dostępnych danych statystycznych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Ustalenia Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019

Cele średniookresowe do 2019 r. i kierunki działań do 2015 r. w zakresie:

Systemu transportu

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Rozwój i modernizacja sieci dróg;
- 2) Poprawa stanu technicznego dróg gminnych i pozostałej infrastruktury drogowej;
- 3) Budowa obwodnicy miasta Lwówek Śląski;

- 4) Budowa chodników i szlaków rowerowych;
- 5) Dostosowanie parametrów jezdni i nośności nawierzchni dróg powiatowych i gminnych do ruchu ciężkiego i pojazdów rolniczych;

Kierunki działań do 2015 r.:

1. Poprawa standardów technicznych sieci drogowej (zwiększenie płynności i przepustowości sieci drogowej) i bieżąca modernizacja dróg;
2. Ochrona mieszkańców przed hałasem komunikacyjnym poprzez budowę ekranów akustycznych i pasów zwartej zieleni ochronnej w miejscach newralgicznych;
3. Naprawa i modernizacja oznakowania pionowego i poziomego;
4. Egzekwowanie reżimów emisji spalin przez pojazdy i eliminowanie samochodów nie posiadających katalizatorów;
5. Intensyfikacja ruchu rowerowego, m.in. poprzez:
  - likwidowanie barier technicznych,
  - budowę sieci ścieżek rowerowych jako wydzielonych ciągów komunikacyjnych;
6. W przypadku przedsięwzięć, planowanych na obszarach cennych przyrodniczo oraz w ich sąsiedztwie, należy postulować podjęcie szczegółowych prac mających na celu:
  - dokładne sprecyzowanie potrzeb ochrony środowiska i wytyczenie planowanych stref niezbędnych dla rzeczywistego zachowania zasobów środowiskowych,
  - przyjęcie takich rozwiązań technicznych i technologicznych by infrastruktura transportu nie zagrażała środowisku.

Turystyki i rekreacji

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Udostępnienie dla turystyki i rekreacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy w zakresie zgodnym z pojemnością środowiska;
- 2) Tworzenie i utrzymanie pieszych, rowerowych i konnych szlaków turystycznych, wraz z niezbędną infrastrukturą, oznakowaniem i promocją;
- 3) Łączenie funkcji turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez umieszczanie na szlakach informacji, dot. miejsc i obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo oraz wymogów ich ochrony;
- 4) Wspieranie i promocja rozwoju agroturystyki w powiązaniu z ochroną środowiska przyrodniczo-kulturowego gminy;
- 5) Tworzenie i rewitalizacja terenów zielonych na obszarze miasta i wsi;

Kierunki działań do 2015 r.:

1. Zachowanie i eksponowanie dziedzictwa kulturowego oraz historycznie ukształtowanego krajobrazu miasta i gminy;
2. Budowa, modernizacja i oznakowanie dróg dojazdowych do miejsc atrakcyjnych przyrodniczo, turystycznie i rekreacyjnie;
3. Budowa parkingów z zapleczem sanitarnym i małą gastronomią oraz zagospodarowanie i oznakowanie parkingów leśnych;
4. Wykorzystanie rekreacyjne zbiorników wodnych i dolin rzecznych w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska i ochrony przyrody;
5. Intensywna i wielokierunkowa promocja miasta i gminy, w tym lokalnych imprez okolicznościowych;
6. Wspomaganie rozwoju turystyki i rekreacji pobytowej w formie agroturystyki;
7. Wspomaganie rozwoju bazy noclegowo – gastronomicznej;
8. Budowa dostępnych dla turystów obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych;
9. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy;
10. Modernizacja, waloryzacja, rekultywacja i tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń przydrożna, osiedlowa itp.).

Rolnictwa

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w oparciu o istniejące zasoby ludzkie, społeczne, przyrodnicze, historyczne, kulturowe, infrastrukturalne i wiedzę;
- 2) Racjonalne kształtowanie przestrzeni rolniczej z uwzględnieniem uwarunkowań środowiska i przy zachowaniu tradycyjnej mozaikowości pól uprawnych;
- 3) Ograniczanie ubytku trwałych użytków zielonych (łąki, pastwiska);
- 4) Utrzymywanie odpowiedniego stanu sieci melioracyjnej;
- 5) Poprawa konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej;

Kierunki działań do 2015 r.:

1. Poprawa struktury jakościowej i wartości gospodarczej użytków rolnych;
2. Prowadzenie szkoleń przekwalifikujących dla osób odchodzących z rolnictwa;
3. Selektywne powiększanie gospodarstw i koncentracja ziemi;
4. Wspieranie rolnictwa ekologicznego;
5. Budowa i modernizacja systemów melioracyjnych pól;

6. Edukacja rolników, w tym wdrażanie „Kodeksu dobrych praktyk rolniczych” (działanie połączone z zagadnieniem „Ochrona gleb”);
7. Właściwe nawożenie i nawadnianie w produkcji rolnej.

Przemysłu i awarii przemysłowych

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Wspieranie powstawania małych i średnich podmiotów gospodarczych nieuciążliwych dla środowiska;
- 2) Kontrola zakładów przemysłowych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych, których działalność ujemnie wpływa na środowisko;
- 3) Eliminowanie i zmniejszanie negatywnych skutków dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii przemysłowych;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Większa aktywność zakładów przemysłowych na rzecz ochrony środowiska;
2. Rozwój małej przedsiębiorczości i technologii przyjaznych środowisku;
3. Integracja ochrony środowiska i planowania przestrzennego w celu ukierunkowanego rozwoju terenów inwestycyjnych;
4. Właściwe gospodarowanie terenami poprzemysłowymi;
5. Wykreowanie właściwych zachowań mieszkańców w sytuacji wystąpienia awarii przemysłowej lub zagrożenia w wyniku transportu materiałów niebezpiecznych.

Edukacji ekologicznej

Cele średniookresowe do 2019 r.

1. Rozwój współpracy i przepływu informacji pomiędzy podmiotami i osobami prowadzącymi działania w zakresie edukacji ekologicznej;
2. Wzmocnienie wiedzy i umiejętności edukatorów, rozwój bazy służącej edukacji ekologicznej oraz praktyczne zaangażowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w działania na rzecz środowiska;
3. Efektywne wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania na edukację ekologiczną;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Edukacja w terenie: zajęcia w terenie, warsztaty, badania, obserwacje, ścieżki edukacyjne, przyszkolne miejsca do edukacji terenowej itd.;
2. Konkursy, turnieje, wystawy rozumiane jako wydarzenia cykliczne i jednorazowe obejmujące konkretną tematykę mieszczącą się w Programie Edukacji Ekologicznej;

3. Akcje, kampanie, projekty edukacyjne: jednorazowe lub cykliczne działania (wydarzenia) o określonych celach, skierowane do określonej grupy odbiorców;
4. Podnoszenie wiedzy i umiejętności w zakresie edukacji ekologicznej rozumiane jako szkolenia, warsztaty, konferencje, seminaria, itd.;
5. Przepływ informacji i komunikacja rozumiane jako strony www, baza informacji, przekazywanie informacji do mediów, forum dyskusyjne, itd.;
6. Doposażenie placówek rozumiane jako wyposażenie w sprzęt służący edukacji ekologicznej, pomoce dydaktyczne, multimedialne;
7. Materiały edukacyjne: wydawnictwa, publikacje, ulotki, periodyki, plakaty, banery, itd.;
8. Inne działania wynikające z bieżących potrzeb rozumiane jako niezbędne i nieprzewidziane wcześniej zadania pojawiające się w trakcie roku szkolnego.

Ochrony przyrody i krajobrazu

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Należyta i stabilna ochrona obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, w tym obszarów należących do sieci Natura 2000;
- 2) Zachowanie walorów estetyczno-widokowych i rewitalizacja charakterystycznego dla regionu krajobrazu z właściwą dla niego naturalną bioróżnorodnością;
- 3) Poprawa struktury, konserwacja i dalszy rozwój terenów zieleni urządzonej;
- 4) Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody i gospodarki odpadami;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Ochrona naturalnej różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych;
2. Tworzenie nowych pasm zadrzewień wzdłuż potoków i cieków wodnych,
3. Utrzymywanie w dobrej kondycji oraz tworzenie nowych skupisk roślinności śródpolnej i przydrożnej;
4. Ochrona zabytkowych parków wiejskich oraz plant miejskich wraz z obiektami budowlanymi znajdującymi się na ich terenie;
5. Utrzymywanie układów zieleni parkowej w zabytkowych parkach podworskich oraz drzewostanu o cechach pomnikowych;
6. Ochrona stanowisk roślin chronionych i lasów wodochronnych;
7. Dbłość o przestrzeganie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych na obszarach użytkowanych rolniczo;
8. Prowadzenie działań zachowujących trwałe użytki zielone, zadrzewienia śródpolne, oczka wodne, tereny podmokłe, miedze i mozaikowaty układ pól;

9. Rekultywacja obszarów zdegradowanych oraz ich nowoczesne zagospodarowanie (np. rekultywacja zagłębień poeksploatacyjnych w kierunku leśnym lub rolnym, wypełnianie materiałami mineralnymi, np. gruzem lub gruntami pochodzącymi z wykopów – z bezwzględny zakazem składowania odpadów komunalnych i przemysłowych).

Ochrony lasów

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Wzrost różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych;
- 2) Poprawa stanu zdrowotnego lasów;
- 3) Zwiększanie areалу zalesień;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Lokalizacja zalesień i zadrzewień w gminnym planie zagospodarowania przestrzennego;
2. Systematyczne zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo;
3. Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkody przemysłowe, degradacja);
4. Zwiększenie różnorodności gatunkowej lasów i bieżąca ochrona istniejących kompleksów leśnych;
5. Edukacja ekologiczna w zakresie wzbogacania i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych (zwiększenie różnorodności gatunkowej szczególnie w nasadzeniach porolnych);
6. Przebudowa lasów w kierunku zgodnym z siedliskiem;
7. Zwiększanie naturalnej i właściwej dla siedliska bioróżnorodności, uwzględniając ekotony, np.: drogi leśne, okrajki, polany, łąki śródleśne, tereny wyłączone z produkcji.

Ochrony gleb i powierzchni ziemi

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Ochrona gleb na terenie miasta i gminy;
- 2) Rekultywacja gleb zdegradowanych;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych;
2. Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją;
3. Rekultywacja gleb zdegradowanych.

Gospodarowania zasobami kopalin

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Ochrona złóż kopalin oraz obszarów perspektywicznych;
- 2) Minimalizacja presji wywieranej na środowisko w procesie eksploatacji złóż;

3) Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Zapobieganie powstawania, likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk;
2. Ograniczenie negatywnego oddziaływania eksploatacji złóż kopalin;
3. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
4. Usuwanie powstałych szkód górniczych.

Ochrony jakości i zasobów wód – gospodarka wodno-ściekowa

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Ochrona i zwiększanie zasobów wodnych regionu;
- 2) Poprawa czystości wód powierzchniowych;
- 3) Zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostawy i dostępu do wody pitnej o wysokiej jakości;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Poprawa jakości dostarczanej użytkownikom wody przeznaczonej do spożycia;
2. Racjonalizacja poboru wody oraz stymulacja odbiorców do jej oszczędzania;
3. Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą w przemyśle;
4. Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej;
5. Wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi;
6. Rozbudowa i modernizacja systemu odprowadzania ścieków;
7. Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej;
8. Zintensyfikowanie kontroli miejsc nielegalnego odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi;
9. Racjonalne dawkowanie i przestrzeganie agrometeorologicznych terminów stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin;
10. Działania na rzecz przyłączenia gospodarstw korzystających z szamb do zbiorczej sieci kanalizacji.

Ochrony jakości powietrza atmosferycznego

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Spełnienie wymagań ustawodawstwa UE w zakresie jakości powietrza;
- 2) Realizacja założeń Programu Ochrony Powietrza dla strefy dolnośląskiej;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Termomodernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej;

2. Eliminacja węgla niskiej jakości, a docelowo zamiana węgla na bardziej ekologiczny czynnik grzewczy;
3. Systemowa konwersja palenisk domowych na rozwiązania bardziej ekologiczne;
4. Instalowanie indywidualnych mierników poboru ciepła;
5. Budowa i modernizacja dróg;
6. Czysta produkcja w połączeniu z restrukturyzacją przemysłu;
7. Promocja działań związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
8. Skrupulatne wypełnianie procedur administracyjnych obowiązujących w zakresie ochrony powietrza

Ochrony przed hałasem

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Zmniejszenie uciążliwości hałasu, zwłaszcza na terenach zabudowanych.
- 2) Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
- 3) Uzyskanie dobrej jakości klimatu akustycznego na terenie miasta i gminy.

Kierunki działań do 2015 r.

1. Identyfikacja i monitoring zagrożeń akustycznych na terenie miasta i gminy;
2. Wyznaczenie terenów szczególnie narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu drogowego.
3. Budowa ekranów akustycznych i zieleni izolacyjnej;
4. Ograniczenie hałasu przemysłowego;
5. Preferowanie lokalizacji niskokonfliktowych dla środowiska przy opiniowaniu raportów oddziaływania na środowisko;
6. Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem.

Promieniowania elektromagnetycznego i radiacji

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Bieżący monitoring i kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego i radiacyjnego;
- 2) Wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zagadnienia promieniowania niejonizującego w zakresie tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania wokół źródeł PEM, jak np. urządzeń elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych z uwzględnieniem stacji telefonii komórkowej;
- 3) Dokładna rejestracja źródeł PEM, a w ramach monitoringu szerokopasmowych pomiarów widma pól elektromagnetycznych, w celu dokładnego określenia wielkości PEM w środowisku, a także określenia dynamiki jego wzrostu;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Prowadzenie okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych;
2. Wprowadzenie (w przypadku stwierdzenia zagrożeń) do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem.

Kształtowania stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Racjonalne wykorzystanie i zwiększenie zasobów wodnych;
- 2) Monitorowanie zagrożenia powodziowego;
- 3) Budowa i odbudowa obiektów małej retencji;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Wspieranie reaktywacji i działalności gminnych spółek wodnych;
2. Ocena i poprawa stanu urządzeń melioracyjnych;
3. Bieżąca konserwacja cieków powierzchniowych, rowów i urządzeń hydrotechnicznych ochrony przeciwpowodziowej;
4. Odtworzenie melioracji terenów rolnych;
5. Zwiększanie zdolności retencyjnej zlewni poprzez małą retencję zbiornikową;
6. Zalesienia, właściwe zabiegi agrotechniczne i melioracyjne;
7. Prewencyjne zagospodarowania przestrzenne oraz renaturyzacja ekosystemów, zwiększająca retencję w zlewni.

Wykorzystania energii odnawialnej

Cele średniookresowe do 2019 r.

- 1) Promocja wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- 2) Wspieranie realizacji projektów wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;

Kierunki działań do 2015 r.

1. Poszukiwanie środków dla realizacji inwestycji z zakresu poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie miasta i gminy;
2. Ułatwienia dla inwestycji w odnawialne źródła energii i poprawa efektywności energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć wysokosprawnej kogeneracji, biogazowni oraz małych elektrowni wodnych;
3. Promowanie najlepszych projektów dotyczących wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i niekonwencjonalnych;
4. Propagowanie działań na rzecz zmiany paliw kopalnych na paliwa odnawialne;

5. Współpraca z instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi w zakresie organizacji szkoleń, konferencji, promocji odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.

3. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019

Realizacja ustaleń powziętych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 posłużyć ma podjęciu działań zawartych w programie zadaniowym. Wspomniane ustalenia zawierają zadania własne samorządu miasta - przedsięwzięcia finansowane w całości lub w części ze środków pozostających w dyspozycji samorządu gminnego; obejmują one zarówno zadania o charakterze organizacyjno prawnym jak i inwestycyjnym; zadania inwestycyjne wynikają głównie z konieczności dofinansowania własnych jednostek organizacyjnych, w celu realizacji zadań nałożonych przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz dyspozycji programu wyższego szczebla;

3.1. Zadania własne samorządu gminy i miasta

Tabela 2. Realizacja zadań własnych Gminy i Miasta Lwówek Śląski wyszczególnionych w gminnym programie ochrony środowiska

Lp.	Wyszczególnienie	Rok realizacji wg POŚ	Komentarz
System transportowy			
1.	Przebudowa ulicy Ogrodowej, Warsztatowej, Tęczowej wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem Okres realizacji w latach 2008 – 2012 - poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego i jakości nawierzchni	2008 - 2012	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
2.	Budowa oświetlenia przy ul. Jaśkiewicza - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz pieszych	2005 - 2018	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
3.	Budowa oświetlenia ulicy Rybnej - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	2011 - 2018	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
4.	Budowa oświetlenia w m. Radłówka - Barlinek - Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	2011 - 2018	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
5.	Budowa oświetlenia w Płóczkach Górnych - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	2010 - 2019	Zadanie realizowane w 2013 r.
6.	Przebudowa ul. Reymonta wraz z oświetleniem - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i dostosowanie drogi gminnej do parametrów wymaganych kategorią drogi	2008 - 2018	Zadanie realizowane w 2014 r.; obejmowało wycenę działki
7.	Przebudowa ulic: Kasztanowej, Chabrowej i Wąskiej - Poprawa jakości nawierzchni i	2010 - 2014	Zadanie realizowane w latach 2013 - 2014; Opracowana dokumentacja projektowa

Lp.	Wyszczególnienie	Rok realizacji wg POS	Komentarz
	bezpieczeństwa komunikacji		przebudowy ulic nawierzchnią z kostki betonowej wraz z oświetleniem drogowym i kanalizacją deszczową łączna długość 660 m.; w 2014 roku wykonano nawierzchnię ulic z betonowej kostki brukowej o dł. 660 m wraz z oświetleniem i odwodnieniem.
8.	Przebudowa ul. Polnej – poprawa bezpieczeństwa	2011 - 2015	Zadanie realizowane w latach 2013 - 2014, (w tym z dotacji Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji); została wykonana nowa nawierzchnia bitumiczna i z betonowej kostki brukowej z krawężnikami i obrzeżami betonowymi, ściekiem przy krawężnikowym o łącznej długości 1480 m wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym, w 2014 roku wykonano przebudowę muru oporowego z bloków betonowych oraz podziały geodezyjne na potrzeby przyjęcia gruntów na poszczególne ulice.
9.	Wydatki bieżące związane z gminnymi drogami publicznymi, w tym: konserwacja i naprawy bieżące dróg gminnych i mostów, zakup tłucznia na remonty dróg wraz z usługą dowozu, remonty przystanków autobusowych, zakup nowych i ich utrzymanie	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane ciągle w tym także w latach objętych raportem
Turystyka i rekreacja			
10.	Wykonanie Izerskiego Skansenu Uli Figuralnych w m. Dworek	2009 - 2012	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
11.	Renowacja zabytkowej fontanny w Lwówku Śląskim jako produkt turystyczny obszaru pogranicza	2010 - 2012	Zadanie realizowane w latach 2013 -2014; uzupełnienie nawierzchni wokół fontanny sukienników;
12.	Przebudowa budynku "kino Bajka" - Przywrócenie funkcji kulturalnej obiektowi	2009 - 2018	Zadanie niezrealizowane
13.	Organizacja Lwóweckiego Lata Agatowego i innych imprez kulturalnych	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
14.	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami - wydatki bieżące, m.in. rewitalizacja murów obronnych wraz z ich podświetleniem oraz rewitalizacja plant miejskich, remonty zabytków (baszty łupinowe, kamieniczki, fosa miejska), remonty zabytkowych obiektów sakralnych	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
Rolnictwo			
15.	Melioracje wodne. Realizacja zadań bieżących polegających na pracach remontowych przepustów, murów oporowych, barier, mostów.	2012 (corocznie)	Zadanie było realizowane w latach objętych raportem 2013- 8 przepustów a w 2014 – 7 przepustów.
Edukacja ekologiczna			
16.	Akcja „Sprzątanie Świata”, obchody „Dnia Ziemi”, konkursy ekologiczne itp.	corocznie	Zadanie było realizowane w latach objętych raportem
17.	Aktywna promocja Programu Ochrony Środowiska oraz Planu Gospodarki Odpadami wśród lokalnej społeczności na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śl.	2012 -2015	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem

Lp.	Wyszczególnienie	Rok realizacji wg POS	Komentarz
18.	Zakup materiałów do akcji edukacyjnej związanej z segregacją odpadów	2012	Zadanie realizowane było także w 2013 r.
Ochrona przyrody i krajobrazu			
19.	Utrzymanie zieleni w tym m.in. utrzymanie trawników, kwietników, rabat i wież kwiatowych, utrzymanie i formowanie żywopłotów, zakup i ustawienie kwiatów na lampach ulicznych, zakup nowych ławek i ich utrzymanie, utrzymanie (koszenie i odkrzaczanie) „Ścieżki rowerowej” oraz placów zabaw, prace jesienne - porządkowanie parków i na plantach miejskich, wykonanie planu urządzenia lasów komunalnych, wycinka drzew i cięcia pielęgnacyjne drzew i krzewów, w tym: pomników przyrody, drzewostanu przy ulicach, w parku i na terenie plant miejskich (w tym pomniki przyrody)	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
20.	Utrzymanie pomników przyrody (drzew)	2012 (corocznie)	Zadanie było realizowane w latach objętych raportem
21.	Wycinka drzew i nowe nasadzenia na Cmentarzu Komunalnym	2012	Zadanie było realizowane w latach objętych raportem
Ochrona lasu			
22.	Wykonanie planu urządzenia lasów komunalnych.	2012 (corocznie)	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
23.	Wyłączenie z produkcji gruntów leśnych	2012 (corocznie)	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
Ochrona powierzchni ziemi			
24.	Oczyszczanie miasta i wsi, w tym m.in. odłów bezpańskich psów i sterylizacja kotek oraz opieka nad nimi, utylizacja padłych zwierząt bezdomnych, zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zimowe utrzymanie dróg, utrzymanie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych, wycinka drzew	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
25.	Likwidacja „dzikich wysypisk”	2012 (corocznie)	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
26.	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych.	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane na bieżąco, także w latach 2013-2014 zgodnie z obowiązującym regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie
27.	Monitoring wysypiska śmieci w Mojeszu,	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
28.	Rozbudowa zaplecza technicznego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Płóczkach Dolnych, linia sortownicza - Poprawa skuteczności selektywnej zbiórki odpadów wraz z przygotowaniem odpadów przeznaczonych do recyklingu	2010 – 2014	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
Ochrona zasobów kopalin			
29.	Konsultowanie i uwzględnianie opinii powiatowej administracji geologicznej (dot. złóż perspektywicznych, stref zasilania GZWP, ruchów masowych ziemi)	okresowo	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem

Lp.	Wyszczególnienie	Rok realizacji wg POS	Komentarz
	w pracach nad strategicznymi dokumentami lokalnymi (np. mpzp)		
Ochrona jakości i zasobów wód – gospodarka wodno – ściekowa			
30.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej dla wsi Dębowy Gaj, Sobota i Górczyca oraz podłączenie wsi Dłużec - zaopatrzenie w wodę i sanitacja wsi	2008 – 2016	Inwestycja realizowana w roku 2013. Zadanie swym zakresem obejmowało budowę ujęcia wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowej w miejscowości Sobota (6,51 km), Dębowy Gaj (3,95 km) i Górczyca (3,83 km) o łącznej długości 14,29 km; Budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sobota (6,63 km) i Dębowy Gaj (6,97 km) o łącznej długości 13,6 km, wraz z przyłączami i tłoczniami ścieków. Zadanie było współfinansowane z rodków PROW na lata 2007-2013, WFOŚiGW we Wrocławiu oraz NFOŚiGW w formie dotacji i pożyczki
31.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej we wsi Płóczki Górne i Nagórze - Zaopatrzenie w wodę i sanitacja wsi	2008 – 2017	Zadanie nie jest zrealizowane
32.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Niwnice i Gradówek - Zaopatrzenie w wodę i sanitacja wsi	2002 – 2017	Zadanie nie jest zrealizowane
33.	Modernizacja - przebudowa oczyszczalni ścieków w Lwówku Śląskim wraz z uporządkowaniem gospodarki ściekowej	2009 – 2015	Zadanie realizowane przez PWIK Sp. z o.o. w Bolesławcu
34.	Zakup materiałów do gospodarki ściekowej i ochrony wód	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
35.	Obsługa sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej	2012 (corocznie)	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem – w miarę potrzeb
36.	Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi - tj. sieci kanalizacji deszczowej w m. Lwówek Śląski	2012	Zadanie było realizowane w latach 2013-2014 – w miarę potrzeb
37.	Modernizacja sieci wodociągowej	2012	Zadanie realizowane przez PWIK Sp. z o.o. w Bolesławcu
38.	Modernizacja ujęcia wody i stacji uzdatniania wody	2012	Zadanie realizowane przez PWIK Sp. z o.o. w Bolesławcu
Ochrona jakości powietrza atmosferycznego			
39.	Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem. Np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spalin; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający nieorganizowaną emisję pyłu do powietrza	corocznie	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
Ochrona przed hałasem			
40.	Realizacja zadań przewidzianych dla poprawy infrastruktury drogowej oraz organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego	corocznie	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem

Lp.	Wyszczególnienie	Rok realizacji wg POS	Komentarz
41.	Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony przed hałasem poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony klimatu akustycznego. Np. wymóg instalacji ekranów akustycznych, zastosowania tzw. „cichej nawierzchni”, prowadzenia prac budowlanych w sposób ograniczający uciążliwość związaną z emisją hałasu i drgań, itp.	corocznie	Zadanie realizowane corocznie również w latach objętych raportem
Promieniowanie elektromagnetyczne i radiacja			
42.	Rejestracja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy i Miasta	okresowo	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
43.	Uwzględnianie w mpzp aspektów związanych z zagrożeniem promieniowaniem niejonizującym	okresowo	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią			
44.	Wydatki na szybką reakcję w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych - zakup materiałów i wyposażenia	2012	Zadanie realizowane w 2013 w ramach doposażenia OSP
45.	Wydatki związane z przebudową zbiorników przeciw pożarowych	2012	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem
Wykorzystanie energii odnawialnej			
46.	Wsparcie administracyjne i merytoryczne dla inwestorów działających w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	okresowo	Zadanie nie było realizowane w latach objętych raportem

3.2. Pozostałe zadania służące ochronie środowiska podjęte na terenie gminy i miasta w latach 2013-2014

Inwestycje służące ochronie środowiska, podjęte przez jednostkę samorządu terytorialnego, w zakresie:

- Systemu transportu:**

- budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej, ul. Złotoryjska (porozumienie z DSDiK, w ramach II edycji Dolnośląskiego programu przebudowy i remontów dróg wojewódzkich; w ramach zadania wybudowany został chodnik o nawierzchni z kostki betonowej, o dł. 581 m, wraz z rowami odwadniającymi, przepustami oraz oznakowaniem pionowym i poziomym; 2013 r.;
- dotacja dla Powiatu Lwóweckiego w 2013 r. na remont drogi nr 2499D Rakowice Wielkie – Rakowice Małe, o długości 3,7 km;

- dofinansowanie dla Powiatu Lwóweckiego w 2013 r. na remont drogi powiatowej nr 2499D Lwówek Śląski – Rakowice Wielkie, uszkodzonej w wyniku opadów deszczu i gradobicia w dniach 5-6 lipca 2012;
- budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej w m. Żerkowice w roku 2013, została zlecona dokumentacja projektowa na budowę chodnika i zatoki autobusowej w miejscowości Żerkowice; o długości 1,1 km;
- remont bieżący dróg w 2013 r. (m.in.: Chmielno, Dłużec, Gaszów, Mojesz, Rakowice Wielkie, Zbulutów, Nagórze, Włodzice Wielkie, Kotliska, ul. Leśna, Słowackiego), chodników, kładek, przepustów drogowych, mostów gminnych, remonty cząstkowe;
- oznakowanie pionowe i poziome dróg gminnych (montaż i utrzymanie) w roku 2013;;
- utrzymanie i przebudowa ulic, dróg oraz chodników, przepusty, odwodnienie, projekty w 2013 r.;
- przebudowa ulicy: Daszyńskiego, Dworcowej, Rzecznej, Targowej w 2013 r.; wykonano dokumentację projektową łącznie z pozwoleniem na budowę; zadanie obejmuje przebudowę ulic: Daszyńskiego, Dworcowej, Rzecznej i Targowej o łącznej długości ok. 1 km – wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej, wykonanie miejsc postojowych z nawierzchni z kostki brukowej, wykonanie kanalizacji deszczowej na ul. Dworcowej, Daszyńskiego oraz Targowej. Budowa oświetlenia drogowego, przy ul. Dworcowej, Daszyńskiego, Targowej i części ul. Rzecznej składającej się łącznie z 26 latarni ulicznych;
- naprawa drogi w Radłowie, Mojeszu po nawałnicach w 2013 r.;
- remont drogi w m. Ustronie w 2013 r.;
- remont drogi, o długości 250 m w m. Mojesz w 2013 r.;
- remont drogi w obrębie Bielanka, Skorzynice o długości 3,535 m w 2013 r.;
- dotacja dla Powiatu Lwóweckiego 2014 r. na remont drogi powiatowej nr 2500D w m. Włodzice Małe o dł. 1,714 km;
- dotacja dla Powiatu Lwóweckiego w 2014 r. na remont drogi powiatowej nr 2501D Brunów – Chmielno o dł. 670 mb;
- remonty bieżące dróg w 2014 r. (Płóczki Górne, Sobota, Dębowy Gaj, Niwnice, Włodzice Wielkie, ul. Partyzantów, Agatowa, Cicha), chodników, kładek, przepustów drogowych, mostów, barier;
- wykonanie nawierzchni bitumicznej na drogach wiejskich Chmielno, Dłużec, Niwnice i Rakowice Wielkie w 2014 r., o łącznej długości 1750 mb;
- remont drogi w m. Włodzice Wielkie w 2014 r.;
- remont drogi w m. Niwnice w 2014 r.;

- remont drogi w m. Brunów w 2014 r.;
  - remont drogi w m. Skała w 2014 r.;
  - budowa oświetlenia drogowego przy drodze powiatowej nr 2527D w m. Skała w 2014 r.; wykonano oświetlenie drogowe 5 punktów świetlnych, 320 m kablowej linii zasilającej;
  - budowa oświetlenia drogowego przy drodze powiatowej nr 2519D w m. Płóczki Górne w 2014 r.; wykonano 65 punktów świetlnych;
- **Turystyka i rekreacja:**
- dotacja dla oddziału PTTK „Ziemi lwóweckiej” na odnowienie (konserwację) szlaków turystycznych w 2013 r.;
  - dotacja na organizację VII Ogólnopolskiego Marszu na Orientację w 2013 r.;
  - dotacja dla Stowarzyszenie Południowo – Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „POGRANICZE” na upowszechnienie turystyki – Via Regia w 2013 r.;
  - dotacja dla Parafii Rzymsko – Katolickiej p. w. Św. Franciszka z Asyżu w Lwówku Śląskim, przy ul. Szkolnej 4, z przeznaczeniem na remont budynku Kościoła p. w. M.B. Różańcowej w Żerkowicach w 2013 r.; w 2014 r. na remont kościoła i instalacji elektrycznej,
  - dotacja dla Parafii Rzymsko – Katolickiej p. w. NMP w Lwówku Śląskim przy ul. Kościeknej 27 z przeznaczeniem na remont elewacji – konserwacji kamienia wieżyczki północnej w 2013 r.; w 2014 r. na remont elewacji kościoła i wymię instalacji elektrycznej i odgromowej;
  - w ramach projektu „Utworzenie Izerskiego Centrum Kultury w miejscowości Włodzice Wielkie” w 2013 r., wykonano remont świetlicy we Włodzicach Wielkich w zakresie sceny z zapleczem, pomieszczenia gospodarczego, wymiany instalacji elektrycznej, instalacji grzewczej – nagrzewnic na propan butan;
  - w 2014 r. zrealizowano projekt LGD, pn. „Oznakowanie krajobrazowych i przyrodniczych perełek Gminy Lwówek Śląski na obszarze Pogórza Izerskiego”;
- **Ochrona jakości powietrza atmosferycznego:**
- wykonanie nawierzchni utwardzonej na terenie targowiska miejskiego w 2013 r.- dokumentacja;
  - renowacja kamienicy przy ul. Szkolnej 4 w Lwówku Śląskim w 2013 r.; dofinansowanie z RPO;
  - ocieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Płóczkach Górnych wraz z elewacją w 2013 r.;

- zakup i montaż pieca c.o. do budynku komunalnego w m. Sobota 51, w 2014 r.;
- renowacja wnętrza zabytkowego ratusza w Lwówku Śląskim w 2014 r.; wymiana części instalacji c.o.;
- **Ochrona jakości i zasobów wód – gospodarka wodno-ściekowa:**
  - rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody i ujęcia wody w Lwówku Śląskim; w 2014 r.; PWIK Sp. z o. o. w Bolesławcu;
  - budowa separatora w ul. Rzecznej w 2013 r.; zostało zlecone opracowanie dokumentacji projektowej;
  - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy i miasta, w tym budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przydomowych oczyszczalni ścieków, oczyszczalni lokalnych w 2013 r.; wykonano inwentaryzację kanalizacji deszczowej na terenie miasta Lwówek Śląski na długości ok. 1,8 km; Zakres rzeczowy obejmował m.in.: czyszczenie kanałów, studzienek kanalizacyjnych, wykonanie inspekcji TV;
  - przebudowa kanalizacji deszczowej w obrębie ulic Rzecznej i Słowiczej w Lwówku Śląskim; w 2014 r.; wykonano dokumentację projektową łącznie z uzyskaniem pozwolenia na budowę; zadanie obejmowało w pierwszym etapie przebudowę przelewu burzowego na kanalizacji deszczowej;
- **Ochrona powierzchni ziemi:**
  - realizacja projektu pn. „Wspólnie podnosimy jakość systemu gospodarki odpadami na pograniczu Polski i Saksonii” w 2014 r.
- **Edukacja ekologiczna:**
  - Działalność Gminy:
    - organizacja imprez promujących zachowanie ekologiczne w zakresie gospodarki odpadami wśród dzieci w 2013 r.;
    - organizacja konkursów ekologicznych w zakresie gospodarki odpadami w 2013 r.;
    - organizacja szkolnych konkursów ekologicznych z okazji Dnia Ziemi: w 2013 konkurs pod hasłem „Elektroodpady” a w 2014 konkurs pod hasłem „Stop zmianom klimatu”;
  - Działalność Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych:
    - 2013 r. - konferencja pt. „Borowy Jar – historia i teraźniejszość” dotycząca wartości przyrodniczych, historycznych oraz walorów krajobrazowych obszaru pomiędzy Jelenią Górą a Siedlęcinem na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Bobru;

- 2013 r. – XII edycja Ponadregionalnego Konkursu dla uczniów szkół gimnazjalnych z terenu parków krajobrazowych pt. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”; wysokość dofinansowania ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu;
- 2013 r. – świąteczne warsztaty edukacyjne „Las pełen niespodzianek” (w programie spotkania odbyła się również prelekcja nt. wybranych gatunków nietoperzy);
- 2013 r. – EKOpiłnik – spotkanie edukacyjne dzieci i młodzieży regionu jeleniogórskiego i instytucji pracujących na rzecz ochrony przyrody oraz prowadzących działalność z zakresu edukacji ekologicznej;
- 2013 r. – konkurs literacki „Przyrodnicze Inspiracje – fauna i flora parków krajobrazowych”;
- 2013 r. – konkurs ichtiologiczny „Ryby Parku Krajobrazowego Doliny Bobru i Rudawskiego Parku Krajobrazowego”;
- 2014 r. – XIII edycja Ponadregionalnego Konkursu dla uczniów szkół gimnazjalnych z terenu parków krajobrazowych pt. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”;
- Działalność Nadleśnictwa Lwówek Śląski:

2013-2014 r. – w ofercie Nadleśnictwa znajdują się:

  - ogródek dendrologiczny "Uroczysko Piekiełko" – wyposażony w tablice gatunkowe drzew i krzewów, tablice edukacyjne; na terenie uroczyska prowadzone są również zajęcia przyrodniczo-leśne, prowadzone przez leśników;
  - ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna "Góra Gniazdo" - biegnie przez teren Parku Krajobrazowego Doliny Bobru; pozwala na zapoznanie się ze zbiorowiskami leśnymi, funkcjonowaniem lasu jako miejsca bytowania licznych gatunków roślin i zwierząt, jego roli w przyrodzie i podstawowych zasad zagospodarowania lasu; ścieżka ma długość ok. 4,5 km;
  - ścieżka przyrodnicza "Droga krzyżowa w Lubomierskim Lesie";
  - sala edukacyjna, w której odbywają się zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej;
- Działalność Powiatowego Centrum Edukacji w Lwówku Śląskim:
  - 2013 r. – Międzynarodowy Konkurs Artystyczny „Las dla wody – woda dla lasu” – dla uczniów przedszkoli i szkół podstawowych powiatu lwóweckiego – konkurs plastyczny oraz dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych powiatu lwóweckiego – konkurs fotograficzny; celem konkursów było m.in. przybliżenie uczestnikom znaczenia wody w przyrodzie oraz roli lasów w utrzymaniu jej właściwego poziomu na danym obszarze, jak również propagowanie wśród dzieci i młodzieży zainteresowania i szacunku dla przyrody, potrzeby jej nieustannej ochrony oraz ukazanie bogactwa przyrodniczego lasów; (współorganizatorem konkursów było Starostwo Powiatowe w Lwówku Śląskim);

- działania z zakresu edukacji ekologicznej na terenie gminy Lwówek Śląski realizowane są przy zaangażowaniu szkół z terenu gminy; uczniowie biorą czynny udział w konkursach, akcjach i imprezach związanych z edukacją ekologiczną; uczniowie z terenu gminy w okresie 2013-2014, stanowili grupę docelową edukacji ekologicznej oferowanej przez powyższe jednostki;
- **Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią:**
  - zabezpieczenie przeciwpowodziowe Miasta Lwówek Śląski poprzez budowę 5,03 km wałów przeciwpowodziowych na długości 3,14 rzeki Bóbr, ochrona 64,6 ha powierzchni i 951 osób; DZMiUW we Wrocławiu
- **Rolnictwo:**
  - dotacja dla Rejonowego Związku Spółek Wodnych w 2013 i 2014 r.;

4. Osiągnięte wskaźniki realizacji Programu

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 wyszczególniono 13 różnych wskaźników umożliwiających ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych. Monitoring wprowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrożenie Programu podlega regularnej ocenie w zakresie: określenia stopnia wykonania przyjętych zadań, określenia stopnia realizacji założonych celów oraz analizy przyczyn powstałych różnic. Poniżej w tabelach przedstawiono wskaźniki monitoringu wraz ze stopniem realizacji Programu (zmierzony osiągnięty wskaźnik).

Tabela 3. Wskaźniki stopnia realizacji gminnego programu ochrony środowiska

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2013	2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
1.	długość zmodernizowanych dróg	km	6,542	4,350		W analizowanym okresie zmodernizowano 10,892 km dróg, jest to zjawisko korzystne
2.	liczba zrealizowanych projektów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego*****	szt.	14	13	↓	niewielki spadek o 1 inwestycję
3.	zmniejszenie emisji spalin do powietrza wskaźnik GUS**** zanieczyszczenia pyłowe zanieczyszczenia gazowe tlenki azotu dwutlenek węgla	t/rok	1 5951 1	2 6667 1	↑ ↑ ↔	trend wzrostowy, zarówno w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych, jak i gazowych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2013	2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
			5950	6666	↑	
4.	liczba wypadków drogowych***	szt.	28	22	↓	spadek o 6, trend korzystny
5.	Liczba*** rannych i zabitych	osoby	29 5	30 3	↑ ↓	niewielki wzrost osób rannych o 1; spadek liczby zabitych o 2 os.
6.	długość sieci wodociągowej (GUS)	km	191,2	191,2	↔	bez zmian
7.	długość sieci kanalizacji sanitarnej (GUS)	km	80,7	80,7	↔	bez zmian
8.	długość sieci kanalizacji deszczowej	km	1,361		-	bez zmian
9.	wykorzystana moc przerobowa zmodernizowanej oczyszczalni ścieków (GUS)	m ³ /dobę	4200	4200	↔	bez zmian
10.	ilość oczyszczonych ścieków	m ³ /dobę	358 dam ^{3**}	427 dam ^{3**}	↑	wzrost, trend korzystny
11.	liczba użytków ekologicznych (GUS)	obiekty	0	0	-	brak takich form ochrony przyrody na terenie gminy
12.	powierzchnia obszarów chronionych – park krajobrazowy (GUS)	ha	1822,0	1822,0	↔	bez zmian
13.	Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	ha	630 m ^{2*}	b.d.	-	brak porównania z uwagi na brak danych za rok 2014

Źródło: na podstawie informacji przekazanych przez gminę, danych GUS oraz danych WIOŚ we Wrocławiu

*- powierzchnia istniejących dzikich wysypisk odpadów, wymagających rekultywacji w danych GUS.

**-jednostka wg informacji GUS.

***-wskaźnik dla powiatu lwóweckiego, do którego należy gmina, wg informacji GUS.

****-wskaźnik dla powiatu lwóweckiego, do którego należy gmina, wg informacji GUS.

*****-ilość inwestycji gminnych w infrastrukturę drogową.

↑ - wzrost; ↓ - spadek; ↔ - bez zmian.

5. Wydatki poniesione na działania związane z ochroną środowiska na terenie gminy i miasta Lwówek Śląski w okresie 2013-2014 r.

Niniejszy rozdział przygotowano w oparciu o sprawozdania z wykonania budżetu gminy Lwówek Śląski za rok 2013 i 2014 oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wydatków na zadania związane z ochroną środowiska.

Tabela 4. Wydatki poniesione na ochronę środowiska w PLN

Wyszczególnienie	2013	2014
Gminy		
rolnictwo i łowiectwo		
wydatki ogółem	1 466 084,10	8 054 77,40
wydatki inwestycyjne	658 958,39	1 500,00
transport i łączność		
na drogi wojewódzkie	334 970,08	835 464,02
na drogi powiatowe	216 105,00	204 292,00
na drogi gminne	1 345 886,24	1 337 328,41
gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
oczyszczanie miast i wsi	965 133,71	684 365,21
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	382 512,76	348 691,81
ochrona powietrza i klimatu	1 143 635,68	1 261 810,61
gospodarka ściekowa i ochrona wód	70 597,41	66 597,11
gospodarka odpadami	993 011,86	1 887 529,74
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		
	6 396,00	63 184,00
usuwanie klęsk żywiołowych		
transport i łączność	3 671 719,89	2 201 762,54
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	9 873,23	0,00
Suma	10 605 925,96*	10 588 233,73*

Źródło: GUS

*-bez wydatków inwestycyjnych w rolnictwie i łowiectwie, które są już zawarte w wydatkach ogółem.

W analizowanym okresie na zadania bezpośrednio i pośrednio wpływające na ochronę środowiska w latach 2013-2014 wydatkowano łącznie kwotę 21 194 159,69 PLN.

6. Aktualny stan środowiska w gminie Lwówek Śląski oraz zmiany jakie zaszły w okresie 2013-2014 r.

W poniższym rozdziale przedstawiono zmiany w zakresie poszczególnych komponentów środowiska, tj.: powietrze atmosferyczne, zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, środowisko przyrodnicze, ochrona powierzchni ziemi i gleby, gospodarka zasobami geologicznymi wraz ze skutkami ich eksploatacji w środowisku, ochrona przed hałasem oraz edukacja ekologiczna. Informacje podano w sposób syntetyczny wybierając tylko te najbardziej istotne.

6.1. Powietrze atmosferyczne

Gmina Miasto Lwówek Śląski przynależy do strefy dolnośląskiej (o kodzie PL.0204). Strefę dolnośląską tworzy cały obszar województwa z wyłączeniem aglomeracji wrocławskiej, miasta Legnica i miasta Wałbrzych.

W roku 2013 i 2014 WIOŚ we Wrocławiu dokonał pomiaru zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia. Klasyfikacja objęła między innymi ocenę poziomu substancji takich jak: dwutlenek węgla, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM10 i PM2,5, ołów, ozon, tlenek węgla, benzen, bezo(a)piren, arsen, nikiel i kadm. Wyniki pomiarów przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 5. Klasyfikacja strefy dolnośląskiej- poszczególne zanieczyszczenia: kryterium ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Rok	Symbole klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Ni	Cd	B(a)P
dolnośląska	2014	A	A	C	C	A	A	A	C	C	A	A	C
	2013	A	A	C	A	A	A	A	C	C	A	A	C

A- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

C-stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,

Źródło: Oceny poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 i 2014 rok, WIOŚ Wrocław, 2014, 2015.

Tabela 6. Klasyfikacja stref dolnośląskiej - poszczególne zanieczyszczenia: kryterium ochrony roślin

Nazwa strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszarów całej strefy		
		SO ₂	NO _x	O ₃
dolnośląska	2014	A	A	C
	2013	A	A	C

A- stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

C-stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,

Źródło: Oceny poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 i 2014 rok, WIOŚ Wrocław, 2014, 2015.

Ponadto w latach 2013-2014 został przekroczony poziom celu długoterminowego dla ozonu, zarówno dla kryterium ochrony zdrowia jak i roślin. Należy także zaznaczyć, że w 2014 r., w stosunku do roku poprzedniego odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5. Parametry pozostałych substancji w roku 2014 utrzymywały się w tych samych klasach, co w 2013 r.

Na podstawie uzyskanych wyników pomiarów strefę dolnośląską zakwalifikowano do wykonania Programów Ochrony Powietrza. Obowiązek ustawowy sporządzania programów ochrony powietrza spoczywa na samorządzie wojewódzkim, a jego realizacja na władzach powiatów, bądź gmin.

W 2014 roku Samorząd Województwa opracował „Program ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego” został on przyjęty uchwałą nr 835/V/15 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 1 lipca 2015 r., opracowano także „Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej z uwagi

na przekroczenie poziomu docelowego arsenu” uchwała nr 863/V/15 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 1 lipca 2015 r.

W strefie dolnośląskiej, w obszarach przekroczeń poziomu docelowego arsenu o okresie uśredniania wyników rok, jako głównych emitentów wskazano emisję ze źródeł niezidentyfikowanych oraz w mniejszym stopniu emisję powierzchniową oraz emisję z KGHM Polska Miedź S.A. oddział Huta Miedzi Głogów. W celu ograniczenia nadmiernych stężeń arsenu w strefie dolnośląskiej zaproponowano następujące działania naprawcze, które przede wszystkim powinny się koncentrować na działaniach związanych z ograniczaniem emisji komunalnej (z ogrzewania indywidualnego) oraz z przemysłu. Są to:

1. Podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymiana na ogrzewanie gazowe, elektryczne, pompy ciepła lub nowoczesne piece retortowe, mieszkań ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi), w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej w miastach strefy dolnośląskiej.
2. Systematyczne podłączanie do sieci ciepłowniczej zakładów przemysłowych, spółek miejskich i budynków użyteczności publicznej (wymiana ogrzewania węglowego) w rejonie, gdzie sieć ciepła istnieje.
3. Systematyczna wymiana starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe, elektryczne, pompy ciepła) lub włączanie budynków do istniejących sieci ciepłych oraz termomodernizacja budynków, w których dokonano wymiany źródła ciepła w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej na terenie strefy dolnośląskiej.
4. Budowa pieca zawieszinowego w Hucie Miedzi GŁOGÓW I: – Budowa w HM GŁOGÓW I, w miejsce trzech pieców szybowych, nowego pieca zawieszinowego; odzysk ciepła fizycznego wprowadzonego z pieca zawieszinowego w kotle odzysknicowym; odzysk dwutlenku siarki do kwasu siarkowego z gazów technologicznych pieca zawieszinowego; budowa nowego prostokątnego pieca elektrycznego; modernizacja pięciu istniejących konwertorów na potrzeby nowej technologii; modernizacja Wydziału Pieców Anodowych pod potrzeby nowej technologii; budowa suszarni parowej (przy jednoczesnej likwidacji istniejących 4 suszarni); – Zabudowa odpylni workowych i instalacji mokrego odsiarczania.
5. Zabudowa instalacji do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza z gazami z pieców Dörschla (w związku z planowanym wyłączeniem z eksploatacji Instalacji Odsiarczania Spalin po Elektrociepłowni w HM GŁOGÓW I, oczyszczającej m.in. gazy technologiczne z pieców Dörschla, wybudowana zostanie, dedykowana dla tych gazów, instalacja odsiarczania i odpylania gazów, spełniająca najnowsze wymagania Najlepszych Dostępnych Technik (BAT)).
6. Analiza przez właściwe organy ochrony środowiska pozwoleń zintegrowanych, tj. dokonanie analizy pozwoleń zintegrowanych pod kątem zdiagnozowania występowania emisji

arsenu w pyłe zawieszonym PM10 dla instalacji spalania paliw oraz instalacji do produkcji i obróbki metali nieżelaznych.

6.2. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa

Jakość wód powierzchniowych

Jak wynika z informacji ujętych w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Lwówek Śląski*, gmina znajduje się w obrębie regionu wodnego Środkowej Odry, w granicach scalonej części wód o nr: SO0606 Bóbr od zb. Plichowieckiego (włącznie) do Żeliszowskiego Potoku.

W latach 2013-2014 WIOŚ we Wrocławiu dokonał pomiaru jednolitych części wód w wyżej opisanym punkcie wyniki pomiarów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Wyniki jakości wody w rzece Bóbr w 2 punktach pomiarowych

Nazwa punktu	Rok	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia systematyczne i niestygmatyczne	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jakości wody
Bóbr zb. Plichowice	2014	III	I	I	I	UMIARKOWANY	PSD	ZŁY
	2013	III	I	I	I	UMIARKOWANY	PSD	ZŁY
Bóbr od zb. Plichowice do Żeliszowskiego Potoku	2014	III	I	I	-	UMIARKOWANY	PSD	ZŁY
	2013	III	I	II	-	UMIARKOWANY	PSD	ZŁY

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2014 i 2013, WIOŚ we Wrocławiu 2015, 2014 r. (PSD – poniżej stanu dobrego)

W latach objętych niniejszym Raportem jakość wód w analizowanych punktach pomiarowych nie uległa poprawie. Na koniec 2014 roku jakość wody w rzece Bóbr można określić jako złą. Jedynie niewielką poprawę w 2014 r. zanotowano w odniesieniu do elementów fizykochemicznych w punkcie pomiarowym Bóbr od zb. Plichowice do Żeliszowskiego Potoku w stosunku do roku 2013. Pozostałe parametry ekologiczne, fizykochemiczne, biologiczne i hydromorfologiczne pozostały bez zmian.

Jakość wód podziemnych

Gmina i Miasto Lwówek Śląski położona jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych nr 90 i 91. W latach 2013-2014 WIOŚ we Wrocławiu prowadził monitoring diagnostyczny w 2 punktach pomiarowych w 2013 w miejscowości Lwówek Śląski (dawne Płakowice), a w 2014 w Lwówku Śląskim.

W tabeli poniżej przedstawiono wyniki pomiarów.

Tabela 8. Wyniki pomiarów jakości wód podziemnych na terenie gminy w latach 2013-2014

Nr punktu	Miejscowość	Nr JCWPd	Rok pomiaru	Klasa III	Klasa IV	Klasa jakości
26	Dawne Płakowice	91	2013	temperatura wody	Se	IV
47	Lwówek Śląski	91	2014	temperatura wody	-	II

Źródło: Ocena stanu jakości wód podziemnych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2014 i 2013, WIOŚ we Wrocławiu 2015, 2014 r.

Porównując wyniki badań w punktach pomiarowych, przeprowadzone w latach 2013-2014 do informacji zamieszczonych w *Programie ochrony środowiska*, należy zauważyć, że jakość wód podziemnych w badanych punktach pozostała bez zmian.

Gospodarka wodno-ściekowa

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane informacje dotyczące gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy w latach objętych niniejszym Raportem wraz z komentarzem.

Tabela 9. Istotne informacje o stanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy w latach 2013-2014

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
Sieć wodociągowa						
1.	Długość sieci wodociągowej	km	191,2	191,2	↔	Bez zmian
2.	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	3070	3407	↑	Wzrost 337 szt. (10,97%), zjawisko korzystne
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w mieście	osoba	9078	b.d.	-	Brak możliwości porównania z uwagi na brak danych za rok 2014, należy jednak przepuszczać, że z uwagi na liczne inwestycje w sieć wodociągową w latach 2013-2014 wskaźniki te są wyższe, co jest zjawiskiem korzystnym
4.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej ogółem	osoba	15558	b.d.	-	
5.	Korzystający z sieci wodociągowej ogółem w miastach na wsi	%	87,4 97,9 76,0	b.d.	-	
6.	Zużycie wody na 1 mieszkańca ogółem	m ³	26,5 32,9	26,2 41,6	↓ ↑	Pomimo wzrostu zużycia wody na terenach miejskich, co związane jest

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
	w miastach na wsi		19,5	9,6	↓	z rozbudową sieci wodociągowej i nowymi podłączeniami do budynków, wskaźnik ogólny zużycia wody spadł o 0,3 m ³ (1,13%) co jest zjawiskiem korzystnym
Sieć kanalizacyjna						
7.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	80,7	80,7	↔	Bez zmian
8.	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	1981	1981	↔	Bez zmian
9.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	8283	b.d.	-	Brak możliwości porównania z uwagi na brak danych za rok 2014, należy jednak przepuszczać, że z uwagi na liczne inwestycje w sieć kanalizacyjną w latach 2013-2014, wskaźniki te są wyższe, co jest zjawiskiem korzystnym
10.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej ogółem	osoba	12103	b.d.	-	
11.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej ogółem w miastach na wsi	%	68,0 89,3 44,8	b.d.	-	
Oczyszczanie ścieków						
12.	Komunalne oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	1	1	↔	Bez zmian
13.	Ścieki oczyszczone w ciągu roku	dam ³	358,0	427,0	↑	Wzrost ilości ścieków oczyszczonych o 69 dam ³ (19,27%) zjawisko korzystne
14.	Korzystający z oczyszczalni ogółem w miastach na wsi	osoba	12 000 9 100 2 900	11 900 9 000 2 900	↓ ↓ ↔	Spadek korzystających z oczyszczalni ścieków o 100 osób (0,83%), spowodowany był migracją ludności
15.	Oczyszczalnie przemysłowe biologiczne	szt.	1	1	↔	Bez zmian

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
16.	Ścieki oczyszczone	dam ³	7	7	↔	Bez zmian
17.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	94	b.d.	-	Brak możliwości porównania z uwagi na brak danych za rok 2014, należy jednak przepuszczać, że ilość przydomowych czyszczalni wzrosła na rzecz spadku zbiorników bezodpływowych, co jest zjawiskiem korzystnym
18.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1345	b.d.	-	
Zużycie wody						
19.	Ogółem	dam ³	1521,3	1228,6	↓	Spadek o 292,7 dam ³ (19,24%) zjawisko korzystne
20.	Przemysł	dam ³	1038	697	↓	Spadek o 341 dam ³ (32,85%) zjawisko korzystne
21.	Eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³	483,3	531,6	↑	Wzrost o 30,3 dam ³ (6,27%) spowodowany wzrostem połączeń do sieci wodociągowej

Objaśnienia: ↑ - wzrost; ↓ - spadek; ↔ - bez zmian.

Źródło: bank danych lokalnych, GUS.

6.3. Gospodarka odpadami

W dniu 31 stycznia 2013 r. w związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2013 r., poz. 1399, ze zm.) władze samorządowe uchwałą nr XXVIII/292/13 przyjęły nowy „Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie”. Znowelizowana ustawa oraz opracowany na jej podstawie Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami określił sposób postępowania z odpadami komunalnymi na terenie gminy, zastępując dotychczas obowiązujący akt prawa miejscowego w postaci Gminnego Programu Gospodarki Odpadami.

Z uwagi na powyższe Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie i Mieście Lwówek Śląski jest jedynym aktem prawa miejscowego określającym i normującym obowiązki utrzymania czystości, sposób gromadzenia, odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śląski obowiązuje prowadzenie selektywnego zbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpadów suchych w żółtym pojemniku/worku - dotyczy papieru i tektury (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.), opakowań z tworzyw sztucznych, opakowań metalowych, opakowań wielomateriałowych (w tym opakowania po mleku, sokach, itp.) i odzieży,
- szkła i odpadów opakowaniowych ze szkła (szkło bezbarwne i kolorowe) w zielonym pojemniku/worku,
- odpadów mokrych w czarnym/ocynkowanym pojemniku - dotyczy pozostałych odpadów niewymienionych w zakresie selektywnego zbierania oraz frakcje trwale zanieczyszczone tych odpadów,
- odpadów zielonych w białych workach na terenie objętym odbiorem z nieruchomości jest obowiązkowe na obszarach zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej oraz wielorodzinnej, z tym, że wymienione wyżej frakcje, należy gromadzić i oddawać w odpowiednich rodzajach pojemników/worków na odpady.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012 (Załącznik do uchwały nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r.) Gmina i Miasto Lwówek Śląski przynależy do regionu środkowosudeckiego. W tabeli poniżej podano minimalne moce przerobowe dla instalacji tego regionu.

Tabela 10. Minimalne moce przerobowe dla instalacji regionalnych (region środkowosudecki)

Minimalne moce przerobowe dla instalacji regionalnych (region środkowosudecki)

Rodzaj instalacji	Minimalna moc przerobowa instalacji regionalnej	
	Część mechaniczna	Część biologiczna
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych	2012	
	33 000 Mg	16 000 Mg
Instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych	33 000 Mg	
Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	2 000 Mg	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	2012-2023	
	192 000 m ³ ¹⁾	

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012

Tabela 11. Instalacje zastępcze do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowane na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śląski

Lp.	Podmiot prowadzący instalację	Rodzaj instalacji		Lokalizacja instalacji	Wolna pojemność składowiska [m ³ , Mg]/Wydajność instalacji [Mg/rok]		Planowana dodatkowa pojemność składowiska po rozbudowie [m ³ , Mg]/Wydajność planowanej instalacji [Mg/rok]		Docelowa wydajność instalacji [Mg/rok]	Ilość odpadów do przetworzenia w regionie w 2017 roku [Mg]	Status instalacji po planowanych inwestycjach, na które uzyskano decyzje środowiskowe
					Istniejąca		Planowana				
		[m ³] [Mg] ⁽²⁾	[Mg/rok]		[m ³] [Mg] ⁽²⁾	[Mg/rok]	[Mg/rok]	[Mg]			
		Istniejąca	Planowana								
	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lwówku Śląskim Al. Wojska Polskiego 27 59-600 Lwówek Śląski	Instalacja sortownicza z urządzeniami towarzyszącymi	Rozbudowa linii sortowniczej zmieszanych odpadów komunalnych	Piórczki Dolne	-	11 200	-	bez zmian	11 200	89 901,6	-
		Płyta kompostowa	-		-	4 000	-	-	4 000		

INSTALACJE DO PRZETWARZANIA SELEKTYWIE ZEBRANYCH ODPADÓW ZIELONYCH I INNYCH BIOODPADÓW											
	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lwówku Śląskim Al. Wojska Polskiego 27 59-600 Lwówek Śląski	Płyta kompostowa	-	Piórczki Dolne 59-600 Lwówek Śląski	-	400	-	-	400	9 830,5	-
Suma:					-	400	-	-	400	9 830,5	

SKŁADOWISKA ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE											
	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lwówku Śląskim Al. Wojska Polskiego 27 59-600 Lwówek Śląski	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Budowa kwatery nr II	Piórczki Dolne	73 528	-	140 000	-	-		-
					88 234	-	168 000	-	-		

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.

Tabela 12. Istotne informacje z zakresu gospodarki odpadami

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
1.	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku	t	3088,44	b.d.	-	Brak możliwości porównania z uwagi na brak danych za rok 2014, należy jednak przepuszczać że z uwagi na wprowadzony nowy system gospodarki odpadami na terenie gminy ich ilość ulega zmniejszeniu, co jest zjawiskiem korzystnym
2.	Ogółem na 1 mieszkańca	kg	172,7	b.d.	-	
3.	Z gospodarstw domowych	t	2327,52	b.d.	-	

Objaśnienia: ↑ - wzrost; ↓ - spadek; ↔ - bez zmian.

6.4. Środowisko przyrodnicze

W tabeli poniżej przedstawiono najważniejsze informacje o zasobach przyrodniczych Gminy i Miasta Lwówek Śląski w latach objętych niniejszym Raportem.

Tabela 13. Istotne informacje o stanie środowiska przyrodniczego na terenie gminy

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Uzyskany efekt w stosunku do roku 2013	Komentarz
1.	Obszary chronione ogółem Park krajobrazowy	ha	1822,00 1822,00	1822,00 1822,00	↔	Bez zmian
2.	Pomniki przyrody	szt.	26	26	↔	Bez zmian
3.	Parki spacerowo – wypoczynkowe	ha	2,8	2,8	↔	Bez zmian
4.	Zieleńce	ha	10,3	10,3	↔	Bez zmian
5.	Lasy gminne	ha	36,6	36,6	↔	Bez zmian
6.	Grunty leśne ogółem	ha	6296,34	6308,44	↑	Wzrost o 12,1 ha (0,19%), zjawisko korzystne
7.	Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	0,1	0,1	↔	Bez zmian
8.	Żywopłót	m	2741	2741	↔	Bez zmian
9.	Nasadzenia	szt.	28	0	-	-

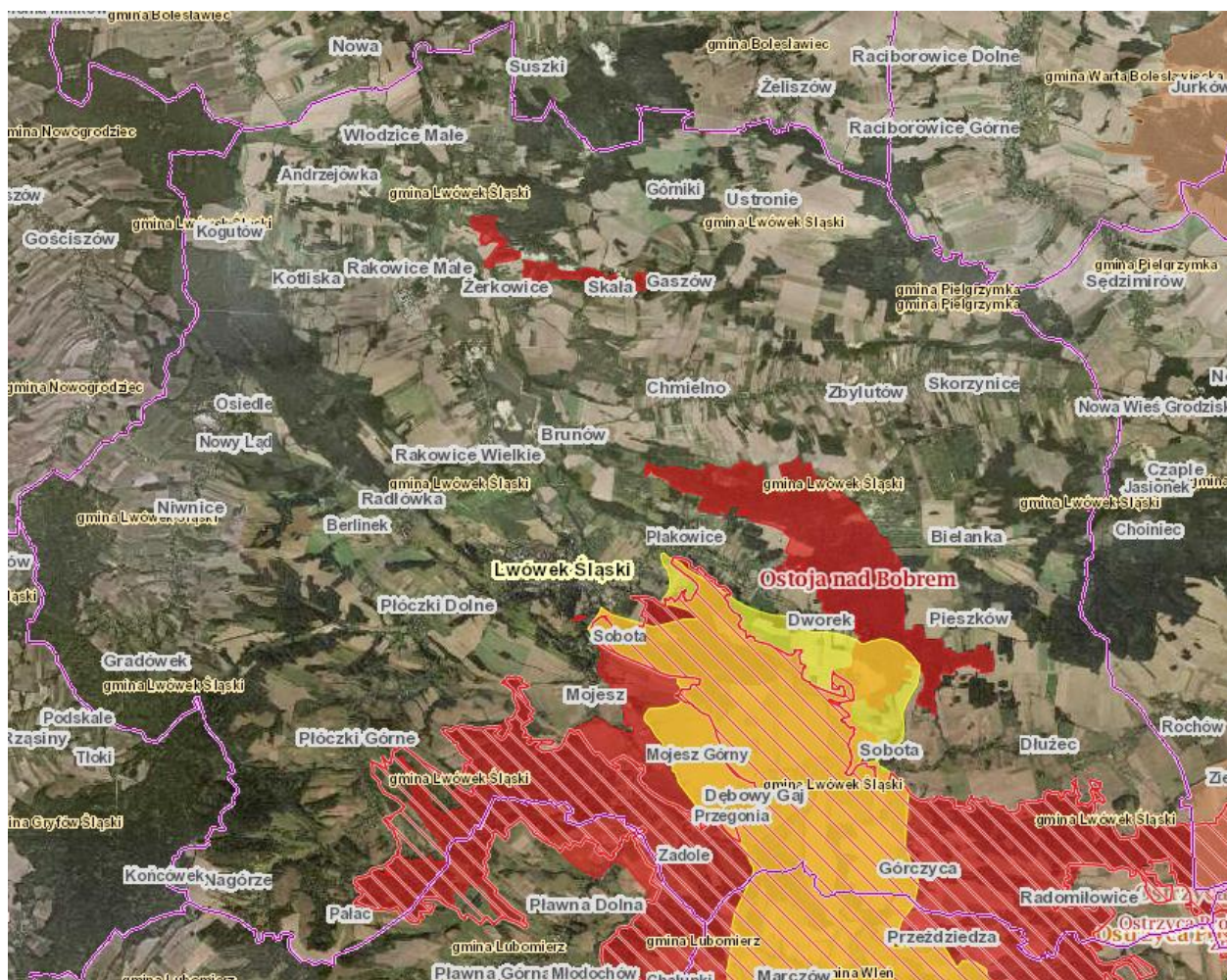
Objaśnienia: ↑ - wzrost; ↓ - spadek; ↔ - bez zmian.

Źródło: bank danych lokalnych, GUS

Na poniższej mapie zaznaczono zasięg Parku Krajobrazowego Doliny Bobru oraz obszaru o znaczeniu dla wspólnoty PLH020054 „Ostoja nad Bobrem”, PLH020009 „Panieńskie Skały” oraz PLH020077 „Żerkowice – Skała”. Czerwonym szrafem zaznaczono planowane zmiany granic obszaru Natura 2000.

Należy również podkreślić, że w dniu 17 stycznia 2013 r. podjęto zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Panieńskie Skały (Dz.U. Woj. Doln. 201, poz. 369) i 23 września 2014 r. podjęto zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 (Dz.U. Woj. Doln. 2014, poz. 3942). Nadzór nad jego realizacją sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Mapa 1. Obszary chronione na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śląski

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

6.5. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

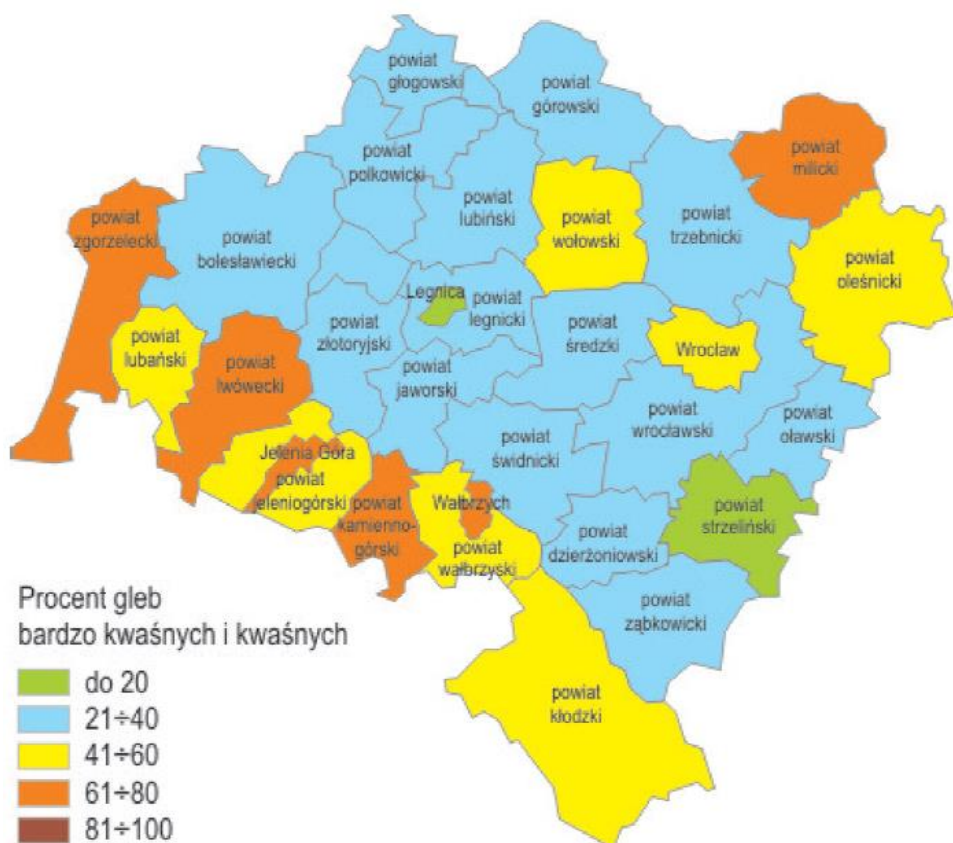
Na podstawie informacji zawartych w *Raporcie o stanie środowiska na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 r.* (WIOŚ we Wrocławiu 2014 r.) stopień zakwaszenia gleb w powiecie lwóweckim, do którego należy gmina i miasto Lwówek Śląski, uległ zmianie – spadł z 78% w roku 2010 do 68% w roku 2013, jest to zjawisko korzystne. Należy jednak zaznaczyć, że stopień zakwaszenia gleb w powiecie jest jednym z najwyższych w województwie dolnośląskim (powiat kamiennogórski 78%, lwówecki 67%, zgorzelecki 66%).

Ponadto w stosunku do lat wcześniejszych zmniejszył się procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu. W powiecie lwóweckim na koniec 2010 roku procent takich gleb, w zależności od gminy wahał się w przedziale 41-60%, na koniec 2013 w przedziale 21-40%.

Zmiany w środowisku glebowym należy określić jako dobre.

Mapa 2. Odczyn gleb użytkowanych rolniczo

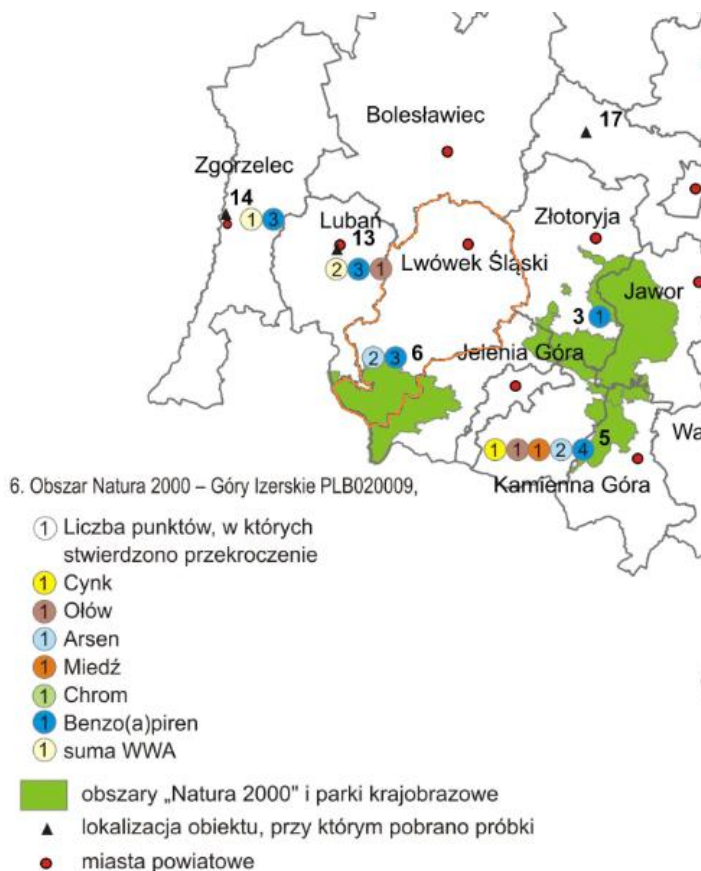
*Odczyn gleb użytkowanych rolniczo w województwie dolnośląskim w latach 2010–2013
(źródło: OSChR we Wrocławiu)*

Źródło: Raport o stanie środowiska na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 r.

Mapa 4. Zanieczyszczenie gleb

Źródło: Ocena zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2014 r. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. WIOŚ we Wrocławiu 2015 r.

Kluczowe zagrożenie w ostoi to:

- negatywny wpływ masowej turystyki – płoszenie, penetrowanie, wydeptywanie i niszczenie siedlisk zwłaszcza przy szlakach i obiektach turystycznych;
- rozbudowa infrastruktury turystycznej (nartostrady, wyciągi, trasy narciarstwa biegowego i rowerowe, szlaki turystyczne).

6.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi wraz ze skutkami ich eksploatacji

W latach objętych niniejszym Raportem, na terenie gminy i miasta Lwówek Śląski, zlokalizowanych było 26 udokumentowanych złóż kopalin: piaskowców ciosowych – 13 złóż, kruszywa naturalnego – 9, gipsów i anhydrytów – 2, wapieni – 1, ilów ceramicznych – 1.

W tabeli poniżej zestawiono roczne wydobycie z poszczególnych złóż kopalin z terenu gminy.

Tabela 14. Wydobycie kopalin w latach 2013-2014 na terenie gminy i miasta Lwówek Śląski

Lp.	Surowiec	Jednostka	Wydobycie w 2013 [tys. t]	Wydobycie w 2014 [tys. t]	Razem w latach 2013-2014
1.	Kruszywa naturalne	Bielanka (p.E)	0	0	0
2.		Bielanka (p.W)	0	0	0
3.		Dębowy Gaj	0	0	0
4.		Niwnice	0	0	0
5.		Nowa	0	0	0
6.		Rakowice – Zbiornik	646	871	1517
7.		Winna Góra	0	0	0
8.		Włodzice Wielkie	0	0	0
9.		Zbylutów	0	0	0
10.	Kamienie drogowe – piaskowiec	Kotliska	0	0	0
11.		Niwnice	0	0	0
12.		Rakowiczki	0	0	0
13.		Skała	4	0	4
14.		Zbylutów	0	0	0
15.		Zbylutów I	12	3	15
16.		Zbylutów II	0	0	0
17.		Zbylutów III	0	0	0
18.		Zbylutów IV-Jan	21	20	41
19.		Żerkowice	0	10	10
20.		Żerkowice – Skała	0	2	2
21.		Żerkowice – Skała I	0	0	0
22.		Żerkowice – Skała Zachód	0	0	0
23.	Wapienie i margle	Niwnice	0	0	0
24.	Gliny ceramiczne	Anna – Włodzice Małe	0	0	0
25.	Gipsy i anhydryty	Nowy Łąd	59	73	132
26.		Nowy Łąd – Pole Radłowska	49	65	114
Suma			791	1044	1835

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce stan na koniec 2013 i 2014 r., PIG.

W 2013 r. na terenie gminy wydobywanie prowadzono w 6 złożach, a w 2014 w 7. Łącznie w latach objętych niniejszym Raportem wydobyto 1835 tys. ton kopalin, z czego największy udział w wydobywaniu miało pozyskanie kruszywa naturalnego (żwiru) ze złoża Rakowice – Zbiornik (łącznie 1517 tys. t).

6.7. Ochrona przed hałasem

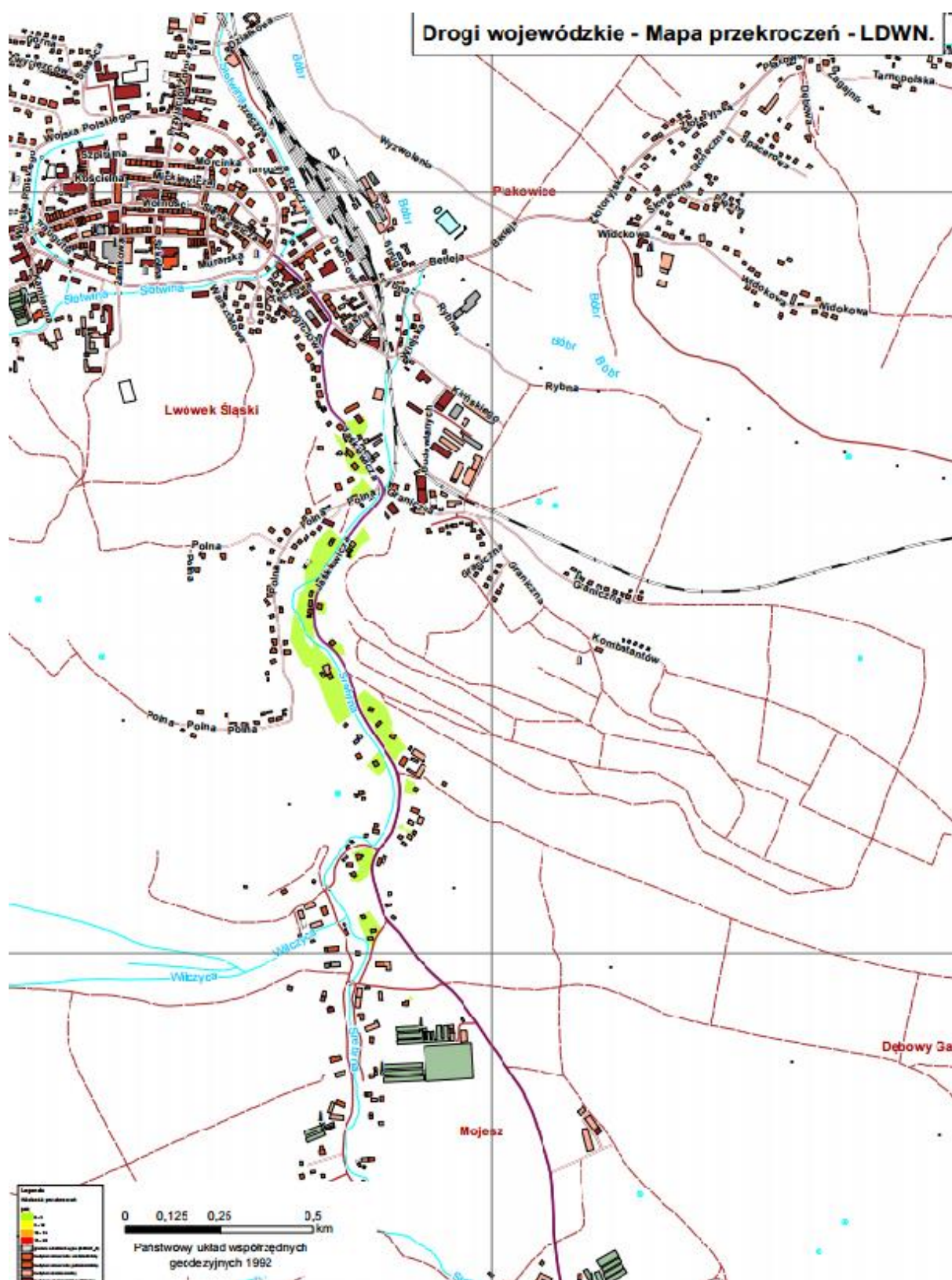
Wg informacji zawartych w publikacjach WIOŚ we Wrocławiu *Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2013 i 2014* nie prowadzono pomiarów hałasu na terenie powiatu lwóweckiego oraz gminy i miasta Lwówek Śląski.

W dniu 8 kwietnia 2014 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 5555/IV/14 przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2013 - 2017”. Dokument jest sporządzany dla terenów województwa dolnośląskiego leżących poza aglomeracjami wzdłuż dróg, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie oraz wzdłuż linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN. Celem programu jest określenie działań naprawczych odniesionych do ww. terenów. W myśl art. 119 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska sejmik województwa określa, w drodze uchwały program ochrony środowiska przed hałasem. Na tej podstawie Uchwałą Nr LIV/951/10 z dnia 29 kwietnia 2010 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął dotychczas obowiązujący „Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2009 – 2013”. Przyjęcie nowej uchwały spowoduje utratę mocy ww. uchwały.

Na terenie powiatu lwóweckiego, na potrzeby realizacji Programu, wyznaczono dwa punkty pomiarowe na drogach wojewódzkich w m. Lwówek Śląski oraz m. Mojesz Górny. W porze dnia zaobserwowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu do 5dB w m. Lwówek Śląski. W porze nocnej w tym samym punkcie przekroczenia były nieco większe – do 10 dB, podobnie jak w m. Mojesz Górny.

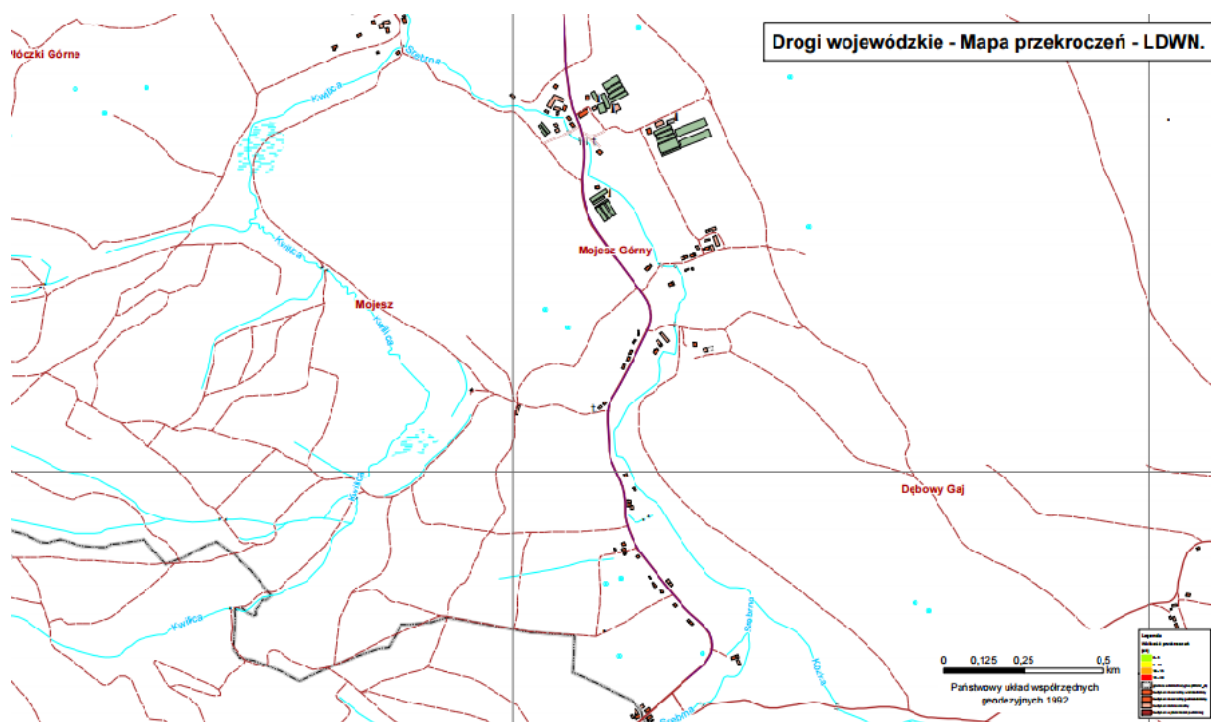
Poniżej przedstawiono mapy z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu na drodze wojewódzkiej w gminie Lwówek Śląski.

Mapa 5. Przekroczenia poziomów hałasu na drodze wojewódzkiej w m. Lwówek Śląski (dzień)

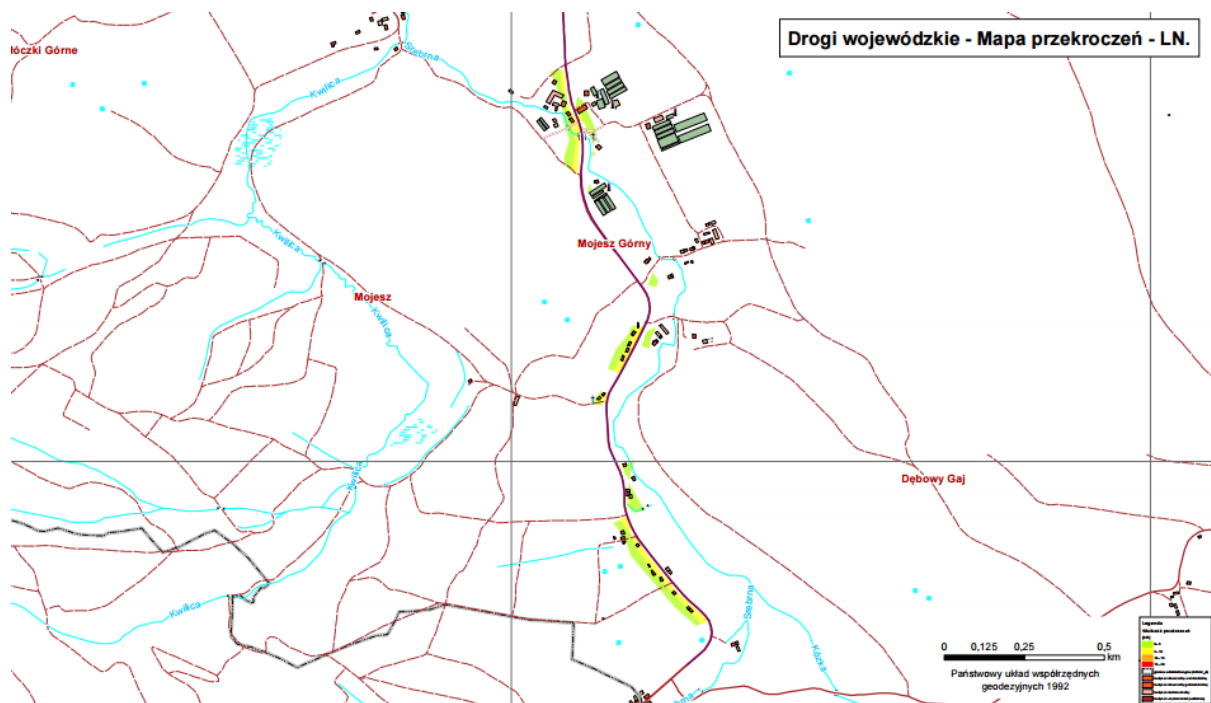
Źródło: „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2013 - 2017”.

Mapa 6. Przekroczenia poziomów hałasu na drodze wojewódzkiej w m. Lwówek Śląski (dzień)

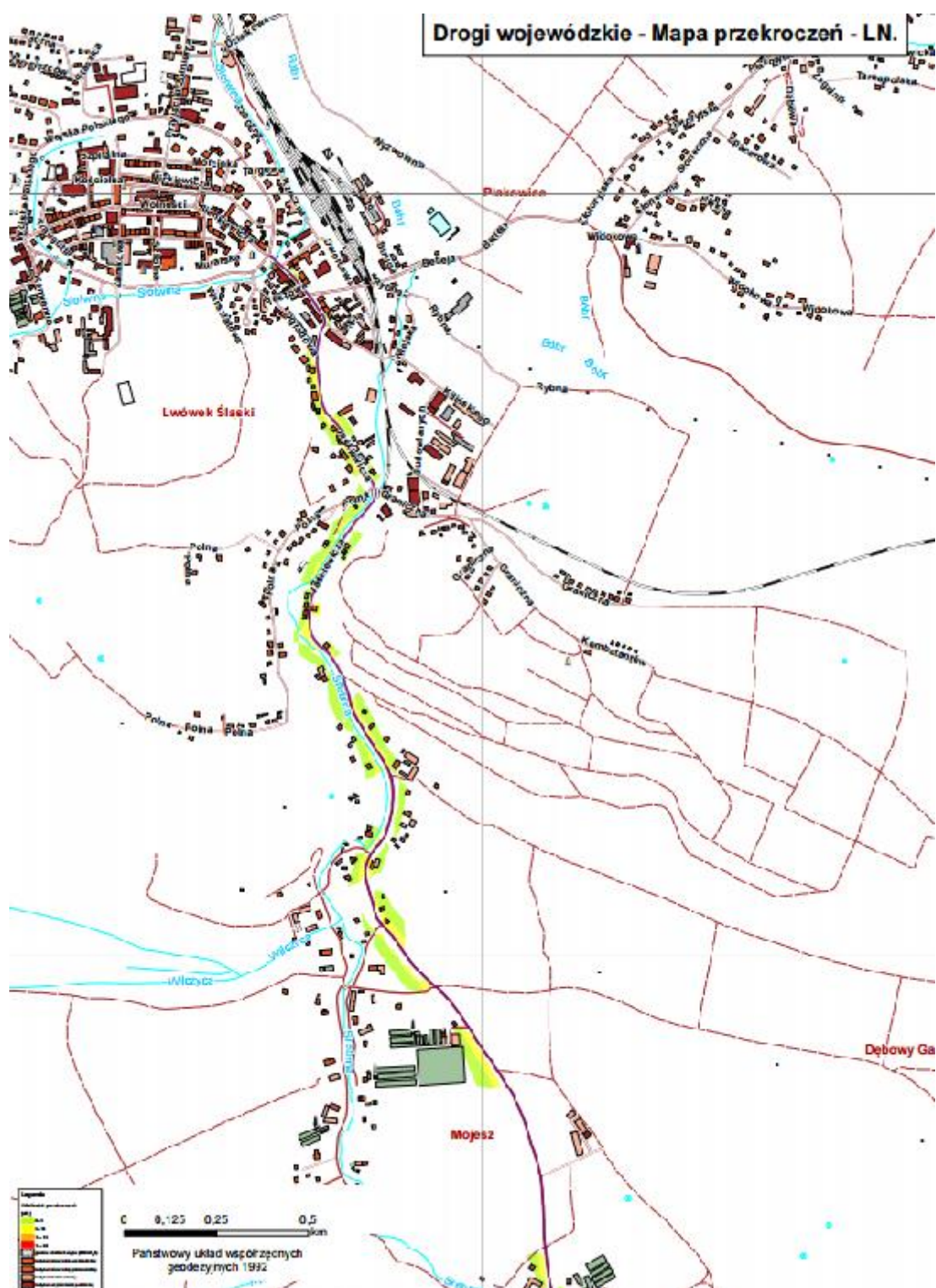
Źródło: „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2013 - 2017”.

Mapa 7. Przekroczenia poziomów hałasu na drodze wojewódzkiej w m. Mojsz Górny (noc)

Źródło: „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2013 - 2017”.

Mapa 8. Przekroczenia poziomów hałasu na drodze wojewódzkiej w m. Lwówek Śląski (noc)

Źródło: „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2013 - 2017”.

6.8. Edukacja ekologiczna

Zadania z zakresu edukacji ekologicznej zostały opisane w rozdziale 3.3. *Pozostałe inwestycje służące ochronie środowiska podjęte na terenie gminy i miasta w latach 2013-2014.*

7. Krótkie podsumowanie i wnioski

Na terenie gminy i miasta Lwówek Śląski realizowano w latach 2013-2014, zarówno zadania koordynowane, jak i zadania inwestycyjne wskazane w *Programie Ochrony Środowiska*.

Zadania koordynowane realizowane były zarówno przez administrację rządową, jak i agendy administracji rządowej, np. Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu, Komendę Wojewódzką Policji we Wrocławiu itp. Spośród 29 zadań koordynowanych opisanych w *Programie* 14 zadań zrealizowano w latach 2013-2014. W przypadku niektórych nie zachodziła konieczność ich realizacji. Część zadań zrealizowana była także w roku 2012 (analizę wraz z interpretacją realizacji poszczególnych zadań przedstawiono w tabeli nr 1.)

W przypadku zadań inwestycyjnych realizowanych przez samą gminę spośród 46 zadań, zrealizowano 24. W niektórych przypadkach nie podjęto realizacji zadań, z uwagi na brak takiej potrzeby w latach 2013-2014 (analizę wraz z interpretacją realizacji poszczególnych zadań przedstawiono w tabeli nr 2.)

W Raporcie wskazano także pozostałe inwestycje służące ochronie środowiska, jakie zostały przeprowadzone na terenie gminy, w ramach poszczególnych komponentów środowiska, tj. w zakresie usprawnienia systemu transportu (22 zadania), turystyki i rekreacji (8 zadań), ochrony powietrza atmosferycznego (5 zadań), ochrony jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych (4 zadania), ochrony powierzchni ziemi (2 zadania), edukacji ekologicznej (17 zadań), kształtowania stosunków wodnych i ochrony przeciwpowodziowej (1 zadanie), rolnictwa (1 zadanie), przemysłu i awarii przemysłowych (2 zadania). Łącznie w latach 2013- 2014 zrealizowano 62 zadania.

Na zadania z zakresu ochrony środowiska w latach 2013-2014, gmina wydatkowała łącznie 21 194 159,69 PLN.

W Raporcie opisano także aktualny stan środowiska oraz przeanalizowano jego zmianę w stosunku do informacji zawartych w *Programie*. W zakresie jakości powietrza nie odnotowano znaczącej zmiany, w zakresie poprawy parametrów takich jak: PM10, PM2,5 ozon, arsen oraz benzo(a)piren. Parametry te pozostały w klasie C – przekraczają poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji. Należy jednak zaznaczyć, że gmina przynależy do strefy dolnośląskiej, strefę tą tworzą wszystkie gminy województwa dolnośląskiego z wyłączeniem aglomeracji wrocławskiej, Wałbrzycha i Legnicy. W związku z powyższym Zarząd Województwa Dolnośląskiego opracował

i wdrożył „Program ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego” oraz „Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej z uwagi na przekroczenie poziomu docelowego arsenu”.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych nie uległa zmianom. W przypadku wód powierzchniowych, ich stan określono jako zły, a wód podziemnych, jako umiarkowany.

W związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, uległa zmianie gospodarka odpadami. Został wprowadzony nowy regulamin utrzymania porządku i czystości w gminie uchwała nr XXVIII/292/13 z dnia 31 stycznia 2013 r. Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012”, gmina przynależy do regionu środkowosudeckiego.

Nastąpiła poprawa jakości gleb na terenie powiatu lwóweckiego, do którego należy gmina, zmniejszył się stopień zakwaszenia gleb oraz procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu.